

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

strada Francisc Nr. 17.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.

Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.

Valerian Halip, notar.

Constantin Jescu, țaran.

Vasile Maghior, paroh.

Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERTIUNILE:

Un rând petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani.

Prenumerățiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Aducem la cunoștința onor. cititori, că „Apărarea Națională”, din cauze tehnice, nu poate să apară acum decât de două ori pe săptămână. Înălăturînd piedicele ce ni-se opun acum la început, sperăm că cu începere dela 1 Noemb. ziarul nostru va pute să apară de trei ori pe săptămână, cum s'a anunțat în numărul prim.

Cernăuț, în 7 Octomvrie 1906.

Făcînd analiza vieții politice dela noi și trecînd în revistă toate formele și modurile cum se manifestează ea, un fenomen curios ni pironeste în prima linie atențiunea noastră.

Din toate părțile, dela amic și inamic politic-romîn, se aude cuvîntul „pace”. „Pace” este acea vorbă stereotipă, care trece ca o fantomă prin gîndurile și vorbele tuturor, și orice discuțiune politică, la urma urmelor, se încheagă culminînd în frumosul refren „pace”.

Atmosfera pare greu încărcată de aburii păcii; pacea plutește în aier,

și nu o vede nime; toți o doresc — și nime nu este harnic să-i dea forme vizibile și concrete.

Seriozitatea acestui fenomen este atît de mare, încît trebuie să excite din partea noastră o analiză dreaptă și plină de sinceritate și scrupulozitate a unor oameni cari, din convingere și din toată curățenia gîndului lor, doresc o pace perfectă.

Vorbînd de pace, natural că mai întîi trebuie să fie cel puțin două persoane, înzestrate cu un grad oarecare de minte și inteligență, cari au să discute și să convie asupra păcii. În rîndul al doilea, trebuie să existe un obiect de ceartă, care a dat naștere dușmăniei între acele două persoane, și care rămîne ca să fie înălăturat.

Aplicînd acum aceste noțiuni elementare de dușmănie și pace la fenomenul ce l'am arătat mai sus, constatăm că persoanele între cari este vorba să se încheie o pace, suntem **noi și ei**.

Noi — suntem acel grup de Romîni, cari faptele și gîndurile noastre le însemnăm cu caracterul distinctiv: „național-romîn”. Combatanți fideli și luptători serioși ai programului național, care a fost și programul fostului partid popular romîn, după apunerea ziarului „Deșteptarea”, timp îndelungat am ramas

fără reprezentare, ziar și deputați, iar astăzi ne concentrăm și închegăm din nou forțele în paginile și activitatea „Apărării Naționale”.

Ei — sunt puternicii zilei, și-și zic „democrați”, stăpînitorii situațiunii de astăzi, cari au început cu o alianță frățască cu dușmanii noștri etnici și politici, au continuat cu o pace subită cu vechii conservatori, iar acum se folosesc de situațiunea creată, pentru a-și urma interesele particulare ale lor și adepților lor, iar poporul sărac — care odată le-a dăruit deputății, iar astăzi cerșește ajutorul lor — este trimis să-și caute alinare la instituttele create de fostul partid popular.

Și la o parte sed conservatorii, hotărîți să se atașeze totdeauna pe „jug” cei ce au puterea în mîni.

Obiectul de ceartă dintre noi și „democrați” este o chestiune de principiu. **Noi** vrem apărarea și patronarea intereselor generale ale poporului romîn din Bucovina și a intereselor curente ale particularilor Romîni. **Ei** vreu apărarea și avansarea intereselor proprii ale lor și tovarășilor lor, iar trebuințele generale și de viață ale nevoiașului țaran romîn constituie un teren necunoscut pentru munca lor.

Noi vrem pace, ca, uniți, să reprezentăm o forță puternică și ne-

clintită, ale cărei foloase să se reverse ca o mana binefăcătoare asupra chinurilor și nevoilor bietului țaran romîn. **Ei** cer pacea, pentru ca în liniște și nesupărați să vîneze, dela loc sigur, după avantaje și cîștiguri personale, cari cu atîta cochetărie surîd lacomiei lor.

Aceasta este explicația pentru ce și **noi și ei** vrem și cerem pace, și pacea nu se poate înjgheba; această deosebire esențială este piedeca, pentru care pacea nu se poate face, cu toate că noi o dorim din toată curățenia unui suflet de Romîn.

Sincerității noastre i-se opune năluca nesincerității lor.

Sinceri și desinteresăți suntem **Noi**, pentru că foloasele muncii noastre le dăm poporului întreg, și încheindu-se o pace adevărată, voim să fim luptători egali, drepti și iubitori ai lor, frați ce-și iubesc cu dragoste sinceră pe frații lor, pentru că trebuie să-i iubească, ca Romîn adevărat pe adevărat Romîn.

Nesinceri și interesați sunt **Ei**, pentru că munca lor mare și-o pun în serviciul exclusiv al intereselor lor, și încheindu-se pacea, avantajele ei și le-ar supune tot numai intereselor lor, iar poporul mare ar rămîne în părăgînire. Probă este exploatarea nemiloasă a păcii în-

FOIȚA.

Scumpă Bucovină.

Vintu-și plînge jalea printre cetini
Și durerea printre frunze-și cerne,
Tremur greu de crengi adînc suspină;
Căci se duc, se duc ai tăi prietini
Și prisos de-omidă se așterne
Peste tine, scumpă Bucovină!

Nouri grei i-și grămădesc cenușa
Și o strecură în lungi șiroae,
Munți și văi în neguri se îmbracă;
Că norocul nu-ți mai află ușa,
Și amaru'n veci stă să te ploaie,
Scumpă Bucovină și — săracă!

Și cu vînt și nori amarnic plînge
Inima-mi și'n lacrimi se îneacă,
Cînd te văd atîta de străină;
Ochiul și-l închide și se stînge
Steaua ta și'n ger de noapte pleacă,
Și tu'ngheți, o dragă Bucovină!

Și cu mine plîngi și tu de jale,
Cînd te vezi atît de'nstrăinată
Și tu însă-ți nu te mai cunoști!
Dragă, unde-s plaiurile tale?
Unde, unde ți-i averea toată?
Unde ți-s Romîni, mîndre oști?

Ce ai fost — și ce-ai rămas acum!
Tu, mindria țărilor romîne,
Tu, ce ești un vis frumos de rai!
Cum te bate și te-usucă bruma!
Toate litfele îți sunt stăpine!
Și din ce-ai avut, al tău ce ai?

Prutu-și scurge bătrînețe-afunde
Sub străine maluri și oftează
Și în valuri plînsu-și împletește;
Jalea-i tremură pe albe unde,
Căci zădarnică-i privirea-i trează,
Și de-amar se tulbură și crește.

Și Siretele'mpărțindu-și jalea
Cu-ale sale trei surori, el fața
Tot mai tare și-o înfundă'n lut,
Că tot mai străină-i este calea,
Tot mai neagră i-se lasă ceața,
Și e surd de greu potop limbut.

Giulgi de mușchi străin stă'n veci
să'ngroape
Slovele bătrîne pe morminte
Și cu ele și trecutul tău;
Peste ele slabele pleoape
Își închide ochiul vremii sfînte,
Umbra și-o întinde duhul rău.

Risipită-i vchea ta mărîre
În ruine de cetăți bătrîne
Și'n morminte vechi de Voievozi;
Din trecutul tău drept moștenire
Numai chin și jale ne rămîne,
Lacrimi, ai suspinului aprozi.

Unde-s Voievozii tăi și vornici?
Unde-s logofeții și hatmanii?
Unde-s vechii tăi boieri romîni,
În a țării dragoste statornici,
Cu învingeri numărîndu-și anii,
Și cu pala și cu plugu'n mîni?

Toți s'au dus ce-au botezat cu sînge
Și-au păzit moșia romînească —
Și străinii vin pe urma lor,
Și pe urma lor Romînul plînge,
Cîntecele-i stau să amuțască
În uitarea rece-a tuturor.

Din trecut și amintiri alese
El își împletește o cunună,
Și-i stăpîn — pe muncă și pe chin!
Bogățiile de pe ovese
Și secări de aur le adună
Tot Romînul în hambar — străin!

Și eu plîng, o scumpă Bucovină,
Plîng amar, dar plînsu-mi nu-i de babă,
Căci eu plîng, dar nu plîng a pustiu;
Lacrimile-mi ce adînc suspină,
Pe la case de Romîn întrebă,
Inimele toate să le'nviu!

Și'n colori senine și albastre
Cerule să-și îmbrace blinda față,
Să alunge stafii și strigoi!
Și din noaptea suferinței noastre
Să răsără-un soare de viață,
Soarele romîn și pentru noi!

Radu Sbiera.

cheiate acum doi ani cu deputații conservatori.

Pacea o vom și noi; pacea între Români este primul și alesul nostru ideal; dar vrem o pace pacinică, lipsită de orice neînțelegeri și tulburări, vrem o pace sinceră în care toți să fim frați, vrem o pace adevărată în care toți să lucrăm pentru unul, și unul pentru toți, și toți pentru poporul românesc!

Rutenizare — sau romanizare.

În cea mai perfectă concordanță cu marele filoromân Smal-Stocki, din mila democraților noștri vice-marșal și factotum în comitetul țării, deputatul »țărănesc« Dr. Aurel Onciul persistă în »Viața românească« din Iași, că Bucovina se romanizează, nu se rutenizează. Iată ce scrie dl Onciul: »Intr'adevăr există în jurul Sucevei mai multe sate, în care la încorporare locuiau Ruși, astăzi însă nu se mai vorbește de loc rusește, deși numele, tipul și portul locuitorilor este evident rusesc. Fără îndoială s'au rutenizat și elemente române, așezate în nordul Bucovinei în mijlocul Rușilor; dar pierderile respective, cauzate de forța împrejurărilor, s'au compensat cu vîrf prin asimilarea Rușilor din centrul și sudul Bucovinei«. Inșiră chiar o mulțime de sate, cari s'au romanizat, așa: Liuzii Horecii, ai Homorului, Rușii Mănăstioarei, ai Plăvălarilor, ai Moldoviței și cei de pe Bou etc., dar de satele rutenizate cum e Rarancea, Toporăuți, Cernauca, Dobronăuți, Jucica etc. etc. sate cu populație înzecit mai numeroasă, dl Onciul nu știe să amintească nimic. S'ar supăra confratele de vederi.

Inaugurarea Internatului

— Român de băieți.

(Urmare și fine.)

Urmează discursul elevului din cl. VII gim. Alex. Lanivski.

Ilustre Domnule President al Societății pentru cultură, onorată adunare!

Mare! mare! strigare în hohot de bucurie ceata lui Xenofon. Scăpare! scăpare! în curînd va scăpa această mină de oameni la limanul țărișoarii lor, unde va gusta iarăși din potirul liniștii. Scăpare! scăpare! am aflat și noi, copiii poporului romîn bucovinean, în sinul Societății pentru cultura și literatura romînă din Bucovina.

Mare! mare! este pentru noi Societatea aceasta, care poartă pe spatele său acest internat, corabia ce ne duce la limanul scăpării. Mari și grele nevoi aveam să înfruntăm noi copiii poporului romîn înainte de înființarea acestui institut. Locuiam printre străini, între cari ni perdeam de cele mai multe ori și simțul național influențat fiind de gazdele străine. Meseria, industria și comerțul erau înainte cu totul neglijate, abia cu înființarea internatului au putut fi delăturate aceste stări triste. Acest ram de cultură, drept că la început, nu se prea desvolta și-a ajuns însă misiunea sa, sub conducerea aprigului luptător al națiunii noastre a inspectorului internatului, prof. Gherasim Buliga și a directorului actual Dimitrie Cărbune, care cu zel neobosit și-a dat cea mai mare silință, ca națiunea noastră să fie reprezentată în toate breslele.

Acest institut de creștere, înființat sub aprigul naționalist, președintele Societății

pentru cultura și literatura romînă din Bucovina, Dionisie cav. de Bejan la anul 1896, este scăparea și fala Romînilor bucovineni.

Ce bucurie simte fiecare Romîn, cînd vede un șir de Rominași înpodobiți cu tricolar strecurîndu-se prin cele străzi ale Cernăuțului. Aceștia sint talpa și viitorul neamului nostru își șoptește fiecare.

Astăzi sunt zece ani de cînd duce această corabie copiii poporului la scăpare. Astăzi este o zi de serbătoare mare și frumoasă pentru noi! Astăzi vedem adunați înaintea noastră conducătorii corabiei acesteia, bărbați culti și plini de un zel stărnit pentru ea, a carei menire este de a respîndi lumina în unghiurile cele mai ascunse ale poporului, de a lucra din reputeri pentru înflorirea și mîntuirea lui, așa încît națiunea noastră să nu rămîie în urma celorlalte națiuni de sub sceptrul glorios al Habsburgilor.

Binetacerile cari ne oferă noaue elevilor acest institut sunt neprețuite. Încăperile spațioase, conducerea, administrația și supraveghierea ne înlesnește studiul nostru atît de mult, încît noi putem păși cu frunte senină și falnică de progresele noastre! Acest institut ne dă o creștere nu numai religioasă-morală, ci și națională. Aici căpătăm cunoștințe teinice de istoria, limba și literatura noastră romînă.

Spre acest scop s'au ținut prelegeri de profesori romîni dela școlile secundare mai ales în timpul din urmă, sub conducerea inspectorului actual Gherasim Buliga și Dimitrie Cărbune, cari își dau silință, ca aceasta instituție să rămîie trainică și pe viitor.

Pentru aceste fapte marimoase cari le-am primit ca dar dela națiunea romînă, jurăm sus și tare, că ne vom arăta în viitor ca apărători aprigi ai bisericii noastre, ai statului, sub ocrotirea căruia stăm, ca luminători ai poporului nostru, pre care îl vom înalta după puterea noastră, cit se poate de sus, și vom arăta lumii.

*Că se sbate în pieptul nostru
Azi un sînge de Roman,
Și pășînd cu fală în lume
N'avem teamă de dușman.*

Cu mult respect și devoțiune am onoarea de a fi interpretul celor mai bine simțite mulțămiri tuturor membrilor fundatori și sprijinitori, cari și-au jertfit obolul lor pe altarul umanității naționale. Inimile tuturor alumnilor, începînd cu cea mai fragedă a copilului de 8 ani pînă la sentimentul copt al abiturienților se zbate spre a Vă recompensa Voauă, marimoșilor fundatori și conducători, munca Voastră neobosită.

*Și acum sublime creator
Înaltă acești iubiti păstori
Sus la mărirea lumesti
Și fericirile cerești.*

Vorbirea dlui Lanivski, elev în clasa VII. gimnazială, a fost primită cu multă dragoste de cătră publicul auzitor, urmînd apoi cîntecul »mulți ani« executat de corul internatului. Ca ultimul orator să urcă pe tribună vrednicul director al internatului dl Dimitrie Cărbune și rostește următorul discurs entuziast.

*Ilustre Domnule President!
Mult onorată adunare!*

Numit prin bunăvoința Comitetului Societății pentru cultura și literatura romînă din Bucovina director al internatului Francisc-Iosefin de băieți romîni și predîndu-mi-se acest institut după adăptările făcute astăzi din nou am onoarea a mulțami onoratei Societăți în modul

cel mai profund pentru încrederea ce a pus-o în mine la timpul său și pentru sprijinul acordat în decursul activității mele ca conducător.

Mi-ați predat, ilustre Domnule President, un odor, ce scump este sîntei noastre biserici și națiunii întregi.

Mi-ați predat o mîndră grădină de flori și pomișori, dela cari cu drept cuvînt așteptați să devină stejeri puternici, neclintiți pentru toți, ce aparțin bisericii noastre strămoșești, statului nostru și scumpei noastre națiuni.

Domnule President! Internatul romîn este mai ales opul Domniei Voastre, de care cu zel neobosit și cu dragoste părintească V'ați îngrijit în decursul unui deceniu.

Vă promit solemn, că intru împlinirea datorințelor mele de director al institutului acestuia îmi Veți fi steaua conducătoare.

Voiu năzui, ca aceasta mîndră grădină să crească, să înflorească și să-și deie rodirile sale la timpul său.

Cred, că voi pute împlini această grea misiune, căci sunt ajutat de un bărbat, care cu multă trageră de inimă lucră pentru națiunea sa, de iubitul nostru inspector al internatului dl Prof. Gherasim Buliga, sunt sprijinit de corpul nou didactic, care după esperințele făcute, cunoaște ținta cătră care năzuim. Iară cătră voi dragilor mei elevi mă îndreptez cu provocarea părintească, ca să împliniți datorințele voastre cu dragoste și abnegațiune, și să-mi urmați și de acu înainte cu același sentiment de iubire și entuziasm, cu care mi-ați urmat pînă acum.

Aceasta să o faceți cu atît mai mult, cu cit vedeți cit de mare este dragostea și îngrijirea părintească a ilustriilor noștri bine-făcători și sprijinitori.

Nu mai ast-fel vom putea împlini ținta noastră, numai ast-fel va deveni internatul nostru un focar, un far luminos, la care se va încălzi și lumina poporul romîn din mindra noastră țărișoară din scumpa noastră Bucovina. Oaspeții distinși cari au binevoit să participe la festivitatea de azi sunt o garanță sigură pentru interesul viu, de care să bucură institutul nostru și mă achit de o plăcută datorință, mulțămînd tuturor participanților din adineul inimii mele pentru participarea de azi, rugîndu-i să ni păstreze aceiași bunăvoință și pentru viitor.

După această cuvîntare, corul internatului întonează cîntecul »Dulce Bucovina« de Muzicescu, și cu aceasta s'a terminat programul festivității. Oaspeții cari au asistat la această serbare mare, prin cuvinte de bucurie și prin expresia vie a ochilor și-au arătat sentimentele lor de adevărată mulțămire și satisfacție dreaptă.

Remine acuma ca aceste sentimente vii ce se citiau și în expresia fețelor tinerilor elevi, să fie traduse în muncă stăruitoare și în cugete și fapte romînești.

Capitalul material, depus în înființarea și întreținerea acestui institut de cultură și creștere națională, remine, ca la timpul său, să dea procente cit mai mari de întreprinderi și fapte romînești.

Dumnezeu să ne ajute!

Dr. Florea Lupu în „Neamul Românesc“.

Deja în numărul trecut al »Apărării Naționale« am înregistrat știrea surprinzătoare, că revistă politică »Neamul Românesc« a lui Iorga, aduce o scrisoare a d-ului Florea Lupu »pentru lămurirea situației în Bucovina«.

Eram obicinuiți ca pe paginile »Neamului Românesc« să cetim numai articole de bună credință, arcole din cari transpiră un naționalism adevărat, izvorit din curate inime romînești. Numerele »Neamului Românesc« le așteptam cu dornică nerăbdare și toate paginile lui erau pentru noi tot atîtea momente de recreare națională, de însuflețire romînească și deliciu extrem.

Trebuia deci să ne surprindă, cînd în templul sfînt și nepătat al »Neamului Românesc« a putut să se furișeze o scrisoare a unui Florea Lupu. Știe doar tot Romînul de bine că această firmă vinde și împărțește gratuit marfă proastă națională în popor.

Este deci datoria noastră să ștergem această pată de pe curățenia »Neamului Românesc« și să lămurim situația în adevărata ei înfățișare, analizînd scrisoarea d-lui Fl. Lupu.

E adevărat că există la noi un »infam sistem de corupțiune și depravare morală, ce s'a pus în lucrare chiar în sinul Romînilor bucovineni, pentru a pute dărîma ultimul rest al rezistenței și apărării naționale«; dar tot atît de adevărat este că acei ce pun în practică acest »sistem de corupțiune și depravare morală«, sunt așa numiții »democrați«, iar agitatorul de frunte al »democraților« este Florea Lupu.

Este adevărat că »în urma actelor de corupțiune săvîrșite. s'au ivit suflute — cu adîncă durere mărturisim — romînești, care tradează fără orice scrupul pentru un blid de linte cele mai prețioase interese naționale«; dar tot atît de adevărat este că acele suflute sunt suflutele negre ale »democraților«, și că unul din fruntașii deputaților »democrați« — mai adevărat »demagogi« — este d-l Florea Lupu, iar cu privire la persoana d-sale nu este vorba de »un blid de linte«, ci de un venit de mai multe zeci de mii de coroane pe an.

Și iarăș este adevărat că există printre Romîni »fii rătăciți de neamul românesc, cari, pentru niște interese egoiste și mîrșave, dau ajutor dușmanilor noștri de neam«; dar tot atît de adevărat este iarăș, că acei cari au inaugurat la noi în Bucovina acea eră putredă a »intereselor egoiste și mîrșave«, sunt reprezentanții și inițiatorii așa numitului curent »democratic«, iar cei ce au dat ajutor dușmanilor neamului nostru, sunt deputații democrați, în frunte cu Fl. Lupu și Aurel Onciul.

Și ca să nu se pară că suntem darnici de afirmațiuni gratuite, urmează aici probe palpabile, probe culesse din chiar faptele domnilor »democrați«.

Pînă a nu se ivi partidul poporal național și curentul »democratic«, politica deputaților romîni pînă în anul 1900, era în mare parte lipsită de adevăratul colorit național. Acest fact dete naștere partidului poporal romîn, care își avea baza și scopul în principiul național-romîn. Schimbarea ce trebuia să urmeze în politică și în țară, avea să se facă, menținînd și apărînd ordinea și pacea printre Romîni și buna înțelegere ce domnia între toate păturile și clasele poporului românesc. Revoluțiunile de stradă, asmuțările unei pături în contra alteia,

strigătele sălbatice ale unei mulțimi inconștiente erau mijloace străine de ideea și necunoscute de activitatea partidului popular român. Schimbările necesare începură a se săvârși în toată liniștea și cu tot calmul unor minți bine întocmite și coapte.

Deputații conservatori, nevoind să adopte principiul curat și eminent național al partidului popular, se treziră — fără turburări și agitațiuni subversive — singuri și părăsiți de popor, iar masele largi ale poporului român constituiau membri firești ai partidului popular național, care la alegerile ce se apropiau, avea să se valideze ca singurul și adevăratul partid național român, cuprinzând Bucovina întreagă.

Aici interveni momentul fatal al ivirii ideii demagogice a celor ce-și zic „democrați”. Ambițiuni false și interese egoiste, cari trebuiau să se sfarme de stînca de granit a românilor desinteresat din partidul popular național, care nu cunoștea alt interes decât interesul general al poporului întreg — aceste călăuze pline de venin și-au făurit planul grozav de a trece la mărire și putere peste cadavrul partidului național. Puterea acestui partid, care consista în bună înțelegere și frăție absolută și generală, trebuia mai întâi nimicită. Pe țaran îl asmuțeau în contra boierilor și a moșiilor lor, pe învățători, dascăli și popor îi întăritau asupra preoților, pe boieri, preoți și funcționari aleși îi încăreau cu ocările cele mai exagerate, nimic nu suferiau să remie sfînt și neatins, și toate aceste se făceau prin „un jurnal săptămînal, scris pe înțelesul țaranului, *Voința Poporului*, și împărțit între țărani gratuit în mii de exemplare” cum spune însuși Florea Lupu în scrisoarea adresată d-lui Iorga.

Iar din noaptea acestei tulburări sfâșietoare și din haosul luptelor fratricide, „democrații” au pescuit deputații; iar poporul dela țară și orașe, sărmanul popor român gema gemetul morții și al descompunerii sub acest „infam sistem de corupțiune și depravare morală”, cum zice iarăși d-l Fl. Lupu în cea faimoasă scrisoare.

„Deputații „democrați”, în frunte cu Florea Lupu și Aurel Onciul, fac alianță și prietenie la cataramă cu cei mai înverșunați dușmani ai neamului nostru, constituind cu ei o grupare cu interese și „năzuinți identice” — cum zice ei, și plin de adevăr zice Florea Lupu că „fi rătăciți de neamul românesc, pentru interese egoiste și mîrșave, dau ajutor dușmanilor neamului nostru”; și ca resplată Florea Lupu primește postul foarte bine plătit de „prezident al băncii țării”.

Însoțirile raiffeisiane și Centrala lor.

Pînă nu de mult poporul românesc în aceasta țerișoară a trăit, ce privește economia sa în cea mai mare întunecime.

Gradul său minimal de cultură l'a predestinat de obiect pentru exploatare din partea unor clase ale populației, cari dispuneau de un grad de cultură mai superior.

Nu vroim se facem cuiva vre-o obiecțiune, ci vroim se constatăm faptul ca atare. Usurarea și tot felul de înșălăciuni erau la ordinea zilei.

Din marea clădire, ce forma averea noastră națională, basa existenței noastre ca națiune a început a se derima piatră după piatră, astfel ca aceasta clădire, odinioară imponentă și solidă, cuprinzind averea întreagă a țării, se prezintă astăzi numai ca o caricatură.

Moșiile boierilor, aceste margaritare scumpe din averea noastră națională au ajuns cu puține excepțiuni laudabile în mini străine sau sunt aproape de lichidare.

Starea mijlocie luptă cu cele mai grele condițiuni de existență, ce devin din zi în zi mai insuportabile, ear' masa poporului, biata noastră țărănime păsește mereu spre abizul ruinului economic.

Atît statul cît și țeara sunt chemați a da mină de ajutor, dar ajutorul schiopătează și vine în regulă prea tîrziu.

În acest timp de grea cumpănă, în care se afla poporul nostru, se iviră în țară oameni cu tragere de inimă pentru binele poporului, oameni desinteresați, un Jancu Flondor și Georg Popovici, un Bendevschi și Filimon, cari își redicără vocea pentru emanciparea economică a poporului nostru.

Aderenți distinși a partidului popular, ei au depus multă muncă pentru realizarea acestei frumoase probleme.

Dupa învingerea multor greutăți li-a succes a crea în cele mai însemnate localități banci raiffeisiane și în urmă cu concursul mai multor oameni versați în afacere, ca Mihai Bendevschi și Eugen Sirbu a crea pentru aceste banci rurale și Centrala.

Astfel i se dadu țaranului posibilitatea a-și esopera credit efîn, încît nu era mai mult avizat la împrumuturi cu camătă mare și provisiuni mari la samsari.

Daca aceste instituțiuni în primii ani ai existenței lor, nu și-au împlinit scopurile mărețe ce le propagă, pe deplin, vina în cea mai mare parte o poartă aceia, cari fără un pic de scrupul — urmărind cu tenacitate scopuri politice și aspirațiuni egoistice — au frustrat dezvoltarea acestor bănci prin crearea de casse concurente cauzîndu-le celor dintii greutățile cele mai mare.

Astfel aveau aceste institutute să se lupte nu numai cu inimiile cei mai învârșunați, cu cămătarii și vampirii poporului nostru, ci și în contra unor fii a poporului lipsiți de ori și ce sentiment de datorință și cari nu se sfiau a întrebuița ori și ce mijloc spre ruinarea acelora banci, unde influența lor politică nu pute să răsbată.

Credem că-și va aduce încă fiecare aminte de uneltirile mîrșave pe cari le-a înscenat sateliții dom. Dr. Fl. Lupu în Parhăuț, Soloneț și Mitocul Dragomirnei cu scopul de a discreditate aceste banci înființate de partidul popular în ochii poporului dela țeară și de a ajunge în modul acesta la putere politică în aceste localități.

Aceste fapte sunt nădrăvaniile lui Dr. Fl. Lupu și a sateliților săi.

Tot ce a avut nația mai bun, instituțiunile ei cele mai bune și salutare au fost trase în noroi cu scopul de a forma pentru Dr. Fl. Lupu un piedestal pentru cariera sa politică.

Dacă acest domn ar ave numai un pic de cinste ar trebui să se rușineze de campanie ce a pornit-o contra bancilor raiffeisiane, căci nu este ertat ca astfel de instituțiuni se fie întrebuițate ca mijloc pentru agitațiuni politice.

După ce a supt la măduva corpului nostru național pînă ce sa ghiftuit, după ce a ajuns se obțină prin națiune un post gras și bine dotat, i sa calmat zelul.

Sau ivit apoi elemente nemulțamite din tabera proprie cerînd recompensă pentru serviciile aduse și lor i se asocia indignarea bine înțeleasă a partidului popular care în fața acestor stări de lucruri a trebuit să străbată la suprafață și să se deștepte la o viața nouă.

Dr. Lupu se vede strîntorit, vede cu ochii cum își pierde terenul și înțelegînd bine pericolul cu care îl amenință acest partid puternic și sănătos, el caută cu luminarea mijloace pentru a-și întări poziția ce o are.

Ce putea să servească în așa situație dlui Lupu mai bine decît a pune în serviciile sale politice cea mai însemnată creațiune, de care dispune poporul Român din Bucovina, Centrala însoțirilor, opera frumoasă a fostului partid popular, care stă în cea mai strînsă legătură cu bunăstarea și vitalitatea economică a mult încercatului nostru țaran.

În continuarea articolului de față vom arata în numărul viitor și mijloacele, de care s'a servit dl Lupu spre a ajunge în fruntea Centralei.

„APĂRAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.

Audiat et altera pars.

De cum a apus partidul popular național și a dispărut organul său publicistic, nu se mai aude în țară decît glasul democratic al partidului, care înainte de trei ani a adus sabia în țară și vrajba între frați. Numai ici și colo se manifestează cite un scriitor național cu sentimente și intențiuni curate, dară cu o sfiială caracteristică, necutezând a se încrede pe deplin în organele democratice; temîndu-se par'că să nu se cufunde în ele ca în niște mocirle fără fund și fără razim.

»Gazeta Bucovinei« nu-i ce vorbi; a știut, mulțamită unor dintre redactori, cari mai aveau ceva sentimente, să afle macar din cînd în cînd accente mai călduroase pentru afirmarea ideii naționale. La tot cazul însă nu putea nici un român de bine să se conforme cu punctul ei de vedere »nolli me tangere« la adresa democrațiilor.

Acest punct e însă vulnus causae praesentis, de aceea cu drept cuvînt cei mai mulți Romîni ai acestei țări nici nu s'au putut încrede în numita gazetă din capul locului, nu se încred nici astăzi și cu atît mai puțin se vor încrede în viitor, evident fiind lucrul, că de acuma înainte va trebui să se pună cu mai mult foc în serviciul stăpînului, ce o subvenționează.

De a doua gazetă democratică, scrisă romînește pentru popor și numită »Voința Poporului« nici nu e de vorbit. Știe toată lumea trecutul ei scirbos, modul ei de luptă și înțelege că numai buna înțelegere dintre noi n'a propoveduit cîndva și nu e capabilă să o propoveduiască cit timp va fi patronată de omul vrajbei și al intrigei. Ea apare în mult peste una miie de exemplare și este distribuită grătuit ca afșurile de reclamă pentru o mară. Cît folos a adus ea poporului nostru rural pentru care este scrisă și în genere neamului românesc din Bucovina — ar fi bine să se analizeze odată.

Interesele și binele poporului purure au fost pe buzele democratice și purure s'a melițat în organele lor reclama ieftină că numai pentru popor e orice pas între-

prins de conducătorii acelui partid, dară nime n'a încercat pînă acuma a-i analiza pe respectivii domni în toate amăruntel lor și a constata adevărul așa cum se prezintă el în ochii desinteresați ai bărbatului matur, nu însă cum îl prezintă reclamagii înșiși. De aceea apariția ziarului nostru, abstrăgînd dela împrejurarea că nu scoposește de loc desbinarea neamului nostru în două tabere contrare, ci chiar închegarea lui într'un unic organism național, trebuie să fie salutată cu satisfacție de fiecare Român ca un pas gigantic spre progres, căci ni oferă la toți cei nedumeriți un organ de controlă a partidului ce-a acaparat puterea politică a neamului nostru din această țară.

Pînă acuma glasul opoziției de odinioară nu s'a auzit, din contra, foarte mulți bărbați de multă valoare ai neamului nostru s'au înjugat cu tot adinsul la carul politic al democrațiilor cînd era vorba de apărarea intereselor generale romînești, ca de pildă cînd cu alegerea în parlament a d-lui Aurel Onciul. Atunci cu toții am fost un singur suflet, puternic și nebiruit, căci foștii populari, înțelegînd importanța cauzei, cu toate că au fost bruscați și batjocuriți în modul cel mai inqualificabil de către democrații hartagoși, au sărit cu toții ca un singur bărbat, și-au călcat pe inimă și pentru unul din cei mai neîmpăcați contrari ai lor au intrat în focul luptei electorale, necruțînd nici bani nici osteneală și am biruit. Acea victorie înălțătoare ar fi trebuit să li servească democrațiilor de lecție pentru toate timpurile, căci atunci s'au putut convinge că »partidul opus« e un partid nobil, cu sentimente adevărat romînești, care cauza națională o pune mai pre sus de orice considerațiuni de partid și persoane. Cu toate acestea democrații noștri au tras din totul alte concluziuni: că foștii lor contrari politici au închinat steagul pentru vecii vecilor, și-au plecat grumazii sub jugul și ascultarea lor necondiționată și ei își pot juca mendrele mai de parte după bunul lor plac. Se înșală însă. A sosit timpul să ne răfuim, de aceea și noi cerem, întocmai ca și Dr. Florea Lupu, respectarea principiului vechiu roman: »audiatur et altera pars«.

(Va urma).

O mărturisire.

E lucru cunoscut, că domni democrații (pardon!) susțin sus și tare, cumcă toată activitatea lor a fost totdeauna eminentamente națională și a avut pururea în vedere numai și numai binele poporului român. Așa susțin d-lor, d. e., că alianța cu Stocki și ceilalți ucrainți a fost necesară din punct de vedere național, pentru a pute realiza programul marilor reforme fericitoare democratice. Dacă dispune cineva de multă bunăvoință, va pute crede poate, că acea alianță ar fi putut aduce foloase neamului nostru; însă domni democrații — singuri n'o cred! Și iată de ce!

În unul din numerii trecuți se ocupă ziarul rutean »Bucovena« cu excursiunea țărănimii noastre la expoziție, caracterizează această excursiune de un act ilioial și iredentist, impută d-lor Florea Lupu și Aurel Onciul, că ei ar nutri astfel de sentimente antipatriotice și atacă în modul cel mai perfid pentru țînta lor în politică. La acest atac răspunde »Voința Poporului« în numărul 40 din 7 l. c. într'un

SCHMIEDT & FONTIN

Drogherie la „cînele negru“, Cernăuț, Drogherie la „cînele negru“.

Centrată: str. principală Nr. 12. — Filiale: str. principală Nr. 2 și str. primăriei Nr. 10. — Sucursală la Cîmpulung.

Depou de droghe, chemicalii, colorii, lacuri, colorii în oleiu și lac, articole necesare pentru gospodării și case, — articole de gumă și medicinale. —

Articole pentru desinfectare:
Accid carbohic, var carbohic, creolină, cresolină, lisol, etc., var de nutrire (pentru vite) de **Barthels**.

Preparatele lui **Kwizda** ș. a.: praf pentru nutrire de vite, de mascari, fluidul de regenerare, antibacterion, praf pentru spălătul vitelor, clistire, trocare, legături și chișețe pentru cai etc.

Unsoare pentru copite și pentru piei.
Lacuri pentru peii, sapon pentru șele etc. etc.

Articole pentru pomicultură ș. a.: coaje pentru legat, perii, ceară, proaște pentru — stirpirea peronosperiei. —

Oleiu și unsoari pentru mașine.
Unsoari diferite și articole tehnice, antimerulină carbolineum, ciment, gips, table pentru izolare.

Marfă bună, prețuri moderate. — Espediări în provincie se efectuează în fiecare zi.

Reiner Wolf

strada templului Nr. 6.

Vinuri veritabile moldovenești, ungurești, austriace, italiene etc.

Bucătărie românească.

Prețuri moderate.

Café L'Europe

proprietar **Salo Stern**

Local înzăstrat cu toate comoditățile.

Loc de întâlnire al societății de elită din Cernăuț, — indeosebi și al Românilor. —

Toate jurnalele nemțești din țară și străinătate.

Multe jurnalele românești.

Centrala: Magazie nouă vieneză

(Neues Wiener Warenhaus)

Strada primăriei Nr. 2

Asortiment mare pentru articole de galanterie și modă, precum și pentru pălării, ghete, albituri, umbrele, bastoane, mănuși, cravate, gulere, manchete și pachiste etc.

Cel mai mare depou de confecțiune în:

Bluze, rochii, fuște, pestelci de mătăsă, batistă, postavuri de lână, voil, zephir și in, haine pentru copii și băieți.

Comfort de albituri pentru dame din:

in, batistă și chiffon și zephir.

Toate în feliurile cele mai fine și de rând.

Cel mai mare asortiment în:

ghete de chevreaux, piele de vițel, boxkalf, satin, de cerb și lac

precum și

gamașe pentru bărbați, dame și copii.

Asortiment mare de ghete veritabile americane

Toate cu prețuri fixe de fabrică.

Cele neconvenabile se schimbă până'n 14 zile.

Filiala: Depoul primei fabrici de ghete Holitz

Str. capitală Nr. 11, CERNĂUȚ, Str. capitală Nr. 11.

Mare deposit de unt proaspăt și brânzeturi dela fabrici din țară și străinătate.

Magazin de coloniale, mezeluri și vinuri

Frații Tabacar

Cernăuți, piața principală (la 3 coroane)

Vinuri veritabile românești, austriace, ungurești, italiene și spaniole. Champag Tärley, Mum Heideick-Monopol, Pomery, Aubertiu. Mare deposit de compoturi, conserve și păstăioase uscate. Rum veritabil de Jamaica și Cuba. Diferite feluri de cafea, asemenea și ceaiuri veritabile rusești și chinezești. Fructe coloniale și felurite bonboane. Socoladă și cacao precum sorbet, răhat și halva. Miere și ceară veritabilă. Coniac veritabil francez, bere veritabilă engleze Imperial Porter, de Saibuș, de Pilsen, de Ococim. Ape minerale. Copturi de Cabos de tot felul.

Marfă bună. Servicii prompt.

Prețuri moderate.

Marele magazin B. BALTINESTER junior

Cernăuț, Strada principală Enzenberg Nr. 3.

Depou al primei fabrici i. r. de alpaca și argint-china: W. Bachmann & Co. în Viena.

Recomandă noutăți în articoli de eamnă.

Corturi

de ploaie și soare, asortări bogate, colori negre și de modă.
de soare engleze și franceze, de dantele și modă recentă. Corturi pentru copile și copii.

Singurul depou de vânzare al vestitei fabrici de păpușerie de șevrou, Anton Capek din Viena, și diferite alte feluri și calități de Kneipp, opinci bosniace, păpuși de pânză, botine pentru Lawn-Tenis, engleze foarte fine.

Gravate

din mătăsă, zefire engleze și foulard, și genurile cele mai moderne.

Lingerie pentru bărbați

și cămașe pentru turiști din veritabile zefire engleze, pique, batist în colori moderne. — Gulere și manșete albe, batiste et c.

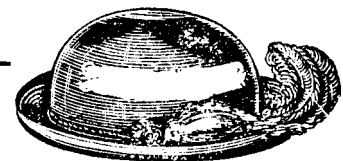

Giorapi pentru domni și dame,

fuste. Asortiment de articoli pentru bicicliști, Lawn-Tenis și turiști.

Pălării

Pălării fine indigene pentru bărbați și băiați.
Pălării de sport esquisite pentru dame.

Bonete pentru eamnă,

asortiment foarte bogat.

— Pălării de păsă pentru bărbați, 30 grame de grele fașoane elegante de modă, colorite de modă. Tot felul de pălării moi și virtuose pentru bărbați și copii.

Manuși,

glacé, chiar, mătăsă, yersey și ață. Fabricate fine și alese.

Gergi pentru voiajuri,

gemandane, cutii pentru pălării, necesarii pentru călătorii și de mâncare, tocuri pentru corturi și tot felul de articoli pentru voiajuri.

Obiecte de bronz și piele într'ales.

Restaurant și hală de vin

Josef Katz, str. rusească 4.

Vinuri veritabile moldovenești și austriace cu prețuri moderate.

➔ Bucătărie românească. ➔

DEPOU

Julius Meinl

reprezentat prin Franz Josef Funtan

Cernăuț, strada primăriei 17.

Deposit mare de diferite feluri de cafe. Ceaiuri veritabile rusești. Ceaiuri veritabile englezești. Licoruri originale din țară și străinătate.

Vinuri ușoare pentru masă de desert. Fructe coloniale și feliurite bonbone.

M A L T I N C A C A O

recomandat de autoritățile medicinale la boli de stomach, boli nervoase, anemie și pentru copii

Fundat în 1896.

N-rul Telefonului 167.

Primul atelier bucovinean
pentru confecționarea de uniforme

FRANZ ZITTA

Calea Ardealului N-rul 5,

croitor al regimentului de infanterie teritor. Nr. 22, furnizor al direcțiunii de poște și telegraf în Cernăuți, a funcționarilor c. r., expert autorizat pe lângă trib.

recomandă atelierul său spre confecționarea ori ce fel de uniforme de rând și de mare ținută conform regulamentelor respective.

Deposit de toate felurile de armaturi. Confecționare de haine bărbătești cu prețuri moderate precum și a uniformelor pentru militari voluntari conform regulamentului.

Comande din provincie se pot primi la dorință și în persoană.

Franz Löhner

birou autorizat de instalațiuni

pentru stabilimente de apăduce, băi și closete de tot sistemul, stabilimente calorifere și de canalizațiune.

Biroul de instalațiune, Cernăuți, Calea primăriei N-rul 27.

Toate lucrările ce aparțin acestei branșe vor fi efectuate solid și cu prețuri amăsurate în condițiunile cele mai culante. Pentru efectuarea tehnică exactă garantează praxa mea de 30 ani pe care mi-am câștigat-o în Austro-Ungaria, Germania, Franca, Anglia și America.

Cea mai bună conduită.

În cele mai multe căsi din Cernăuți am întocmit apaductul și canalizațiunea.

Toate feliurile de șampanie din țară și străinătate: Coniac franțuzăsc în sticle originale, Martel și Ihenesi.

Olga Andrușca

Cernăuț, strada domnească Nr. 8.

Prăvălie pentru delicatose și coloniale.

Cele mai alese poame din țară și din străinătate.

Compote, conserve, paștete. Cel mai mare asortiment de dulcetuiri, șerbete precum și de caș-cavaluri și brăuză din țară și străinătate. Depou permanent de maionese proaspete din sterlet și păstrăvi. Felurite fripturi reci și calde de sălbătaciuni. Cele mai alese feliuri de pești, țipari marinate și afumate.

Comande pentru table complete, maionese, aspiciuri, paștete și diferite feliuri de fructe se primesc spre efectuare promptă cu cele mai moderate prețuri.

Comande din provință se efectuează franco și fără calculare pentru embalaj.

Plată în numărar cu 10% mai ieftui ca ori și unde.

Între oarele 11 și 1 din zi și oarele 6 și 9 seara mâncări calde. — Local de întâlnire al Românilor.

Ceaiuri veritabile rusești dela firma Popoff și C. Trau Viena, cunoscute sub numele Long Tsing. Rum veritabil Batty și lamaica, documentabil prin chitanță vamală.

Licoruri franț de la firma cea mai mare și renumită Brizar, Garuier, Gicillot și Bols.

Sticle originale Chablis Franco, Vinuri rose și albe veritabile de Rin și Bordeaux dela firma cunoscută Klemann.

